

INUUNERISSAAVIK STENO KALAALLIT NUNAT
STENO DIABETESCENTER GRØNLAND (SDCG)

Ukiumoortumik nalunaarusiaq 2025

Imarisai

Siulequt	3
SDCG-imi kisitsisit	4
SAMMISAO: "Illumi ataatsimi"	7
SAMMISAO: Insulinimut pumpe-mik katsorsaaneq 2025-miit suliniutitut nutaatut	8
SAMMISAO: Inunnut KOL-eqartunut aamma diabeteseqartunut sungiusartitsineq	10
SAMMISAO: Napparsimasunik ilinniartitsineq	11
SAMMISAO: Peqqissutsimik siuarsaaneq aamma KOL-erinarsoqatigiit.....	13
SAMMISAO: Telemedicini	14
SAMMISAO: Kalaallit Nunaanni pualavallaarnermut tunngasumik ilisimatusarneq	15
SAMMISAO: Kalaallit Nunaanni diabetesimut aamma tuberkulose-mut tunngasunik ilisimatusarneq	16

Siulequt

Marit Eika Jørgensen, suliffeqarfimmi katsorsaanikkut suliassa qarfiup iluani pisortaq, narkorsaaneq, Professori dr. med

Ukioq 2025 Inuunerissaavik Steno Kalaallit Nunaannut (SDCG-imut) ukiuusimavoq immikkuullarilluinnartoq. Ukioq alliaartornermik, allannqortoqarneranik aamma pisunik annertuunik pisoqarfiusimasoq – ukioq Kalaallit Nunaanni inunnut anigorneqarsinaanngitsunik nappaatilinnut suliniuteqarnitsinnik sulii annertunerusumik nakusassarneqarfiusoq.

Pisoq qularutissaanngitsumik anginerpaallunilu ersarinnerpaaq tassaasimavoq Nuummi illutaatsinnut nutaamut iserternerput. Nutaanik avatangiiseqarluta illutaarpugut, sulisut tamakkerlugit illumi ataatsimi ataatsimuulersillugit. Illu kalaallit kulturiat, pinngortitaq aamma ukiut nikerarnerat isumassarsiorfigalugu pilersinneqarpoq. Atuisutta isiginninnerat aamma pisariaqartitaat aallaavigalugit pilersinneqarpoq, aammalu ullumikkut katsorsaanermut, napparsimasunik ilinniartitsinnermut, sungiusartitsinnermut, ilisimatusarnermut aamma ataatsimoornermut tunngaviulluni. Atortulersuutit nutaat, ulluinnarni sulinitinnut ullut tamaasa ikorfartuutaasut, qujamasuutigingaarpavut.

Ilutigisaanik suliassa qarfiup iluani suliassavut sulii amerliartorput. Napparsimasut diabeteseqartut, KOL-eqartut aamma aap naqitsineranik qaffasissumik atugaqartut amerlassusiat qaffakkiartorpoq, aammalu taamaalilluni ataqatigiissumik, pissarsiarineqarsinnaasumik aamma tulluurtumik katsorneqarnissamik pisariaqartitsineq – nunap ilaani sumiluunniit najugaqaraluaanni – annertusiartorluni. Tamanna Nuummi SDCG-ip aamma Nuup avataani peqqinnissaqarfimmi sulisut akornanni suleqatigiinnissamut annertuumik piumasaqaatitaqarpoq, tassanilu sakkortuumik aamma tunniussimalluni ataatsimoorluni akisussaaffeqarneq misigivarput.

2025 aamma tassaasimavoq ukioq katsorsaanikkut alloriarnernik nutaanik aamma pingaarutilinnik alloriarfigisimasarput. Inunnut type 1-imik diabeteseqartunut insulinimut pumpe-mik katsorsaanermik saqqummius-sineq oqaluttuarisaanikkut pisumik pingaarutilimmik pisoqarneranik takutitsivoq, aammalu napparsimasut inuunerisa pitsaassusiannut aamma taakku nappaataasa nakkutigineqarnerinut annertuumik maannamut pingaaruteqalereersimalluni. Ilutigitillugu sungiusarnerup, napparsimasunik ilinniartitsinerup, peqqissutsimik siuarsaanerup, telemedicinip aamma ilisimatusarnerup iluani suliniutitsinnik nakusassaa-vugut – tamatigit kulturi, atuisunik peqataatitsineq aamma peqqinnikkut naligiinneq qitiutillugit.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq una sulisut, suleqatigisat aamma napparsimasut ullut tamaasa sulinerikkut aamma pimoorussinerikkut tapertaanerannik takutitsivoq. SDCG-ip massakkut killiffianik pilersitse-qataasut tamaasa qutsavigingaarpakka – Kalaallit Nunaanni peqqinnerup pitsaannerusup anguneqarnissaanut ataatsimoorluni suliniut.

SDCG-imi kisitsisit

Michael Lyng Pedersen, nakorsaq immikkut ilisimasalik, Professori dr. med

SDCG-i Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartus-
sat aamma Novo Nordisk Fondenip suleqatigiinnerisa
inernerisaanik 2020-mi ammarpoq.

Nalaagaaffeqatigiit iluanni sullissiviit taamaattut arfi-
neq-marluk 2017-imiilli pilersinneqarput: Danmarkimi
tallimat – siusinnerusukkut regioniusimasuni tamani
ataaseq – kiisalu Kalaallit Nunaanni ataaseq, aamma
Savaliummiuni ataaseq.

SDCG-i innuttaasunut diabeteseqartunut, anigorneqar-
sinnaanngitsumik anersaartuutitigut nappaateqartunut
(KOL-eqartunut), aamma aap naqitsineranik qaffasissu-
mik atugaqartunut katsorsaaniissamik neqerooruteqar-
poq.

Tamatuma saniatigut sullissivik fondimit aningaasaliis-
sutinit aningaasalersorneqartunik suliaassanik arlalinnik
suliaqarpoq, tassalu nuna tamakkerlugu inuunerissa-
vinni sulisut piginnaasaannik ineriartortitsineq, ilisima-
tusarneq, napparsimasunik ilinniartitsinerup aamma
peqqissutsimik siuarsaanerup iluani suleqatigiissute-
qarluni suliat, nakkutilliineq aamma katsorsaanerup
pitsaassusianik qulakkeerinninneq, kiisalu telemedicini-
mik ineriartortitsineq.

Innuttaasut diabeteseqartut, KOL-eqartut imaluunniit
aap naqitsineranik qaffasissumik atugaqartut tamarmik
napparsimasunik ilinniartitsinerup peqataasinnaallutil-
lu nakorsaanik katsorsarneqarsinnaapput.

Napparsimasut Nuup avataaniittut amerlasuutigut
pingaarnertut attaveqaataat tassaassaaq sundhedsas-
sistenti imaluunniit peqqissaasoq aalajangersimasumik
atorfilik, sumiiffimmi inuunerissaavimmut attuumassu-
tilik, nerisaqarnermut siunnersuinermik, timigissarner-
mik, pujortartarunnaarsitsiniarnermik, kapuueriaatsimik,
najuussueriaatsimik aamma aap sukkoqassusianik
uuttortaanermik immikkut ilinniarsimasoq.

Nuummi innuttaasut DSCG-imi katsorsaasunut toq-
qaannartumik atassuteqassapput.

Diabeteseqartunut sullissivik Dronning Ingridip Nap-
parsimmavissuani (DIH-imi) immikkoortortat sinneri
assigalugit Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfiup
ilagivaa, kisiannili ilutigisaanik assersuutigalugu DIH-

imi uninngavinnit allaanerumumik aqqissuussaalluni.
Taamaallilluni SDCG-i nalinginnaasumik innuttaasut
siullertut attaveqartarfiattut atuuffeqarpoq, immikkoor-
tortaqarfiit allat nakkutilliinernik aamma apeqquteqaa-
tinik nassitsiffigisinnaasaat, aamma diabetesimik, aap
naqitsineranik qaffasissumik aamma KOL-imik Kalaallit
Nunaat tamakkerlugu nappaateqartunut tamanut pi-
ngaarnertut ingerlatsivittut, napparsimasut assersuuti-
galugu angerlarsimaffimmi aap naqitsineranik uuttor-
takkani toqqaannartumik nalunaaruteqarfigisinnaa-
saat.

Sullissivik unitsitsinertaqanngitsumik ulluunerani taa-
maallaat sullissisarpoq, kisianni napparsimasut dia-
beteseqartut DIH-imi, imaluunniit nuna tamakkerlugu
peqqinnissaqarfiup immikkoortortaqarfiini uninngasut
pillugit suliaasaqarfiup iluani siunersioqatigiinnermik
tapertaasinnaalluni.

Sullissivimmi Nuummiittumi peqqissaasut, isigalerisut,
timimik sungiusaasut, nakorsat aamma ilisimatusartut
sulipput. Sundhedsassistentit, peqqissaasut aamma
illoqarfinni nakorsalinni nakorsat kiisalu nunaqarfinni
sulisut napparsimasunik Nuup avataani sullissinermi
pingaarutilimmik suleqatigineqarput.

SDCG-i nuna tamakkerlugu katsorsaaniissamik akisus-
saaffeqarmat innuttaasunik diabeteseqartunik, KOL-
eqartunik aamma aap naqitsineranik qaffasissumik
atugaqartunik katsorsaaneq Nuummi sullissiviup
aamma illoqarfiit imaluunniit nunaqarfiit sinnerisa Nuup
avataaniittut akornanni peqqinnissaqarfimmi sulisut
qanimut suleqatigiinerisigut ingerlanneqartarpoq.

Sullissivik nappaatinut pingasunut tamanut immikkut
ilitersuutininik, Kalaallit Nunaanni pissutsinut immikkut
ittunut naleqqussakkanik, suliaqarnikuuvoq. Iltersuutit
ilisimasanik aamma periarfissanik nutaanik takkuttoqar-
tillugu ingerlaavartumik nutarterneqartarput.

Ukiut kingulliit tallimat ingerlaneranni (2021-2025-mi)
napparsimasut diabeteseqartut, aap naqitsineranik qaf-
fasissumik atugaqartut aamma KOL-eqartut amerlassu-
siisa ineriartornerat, kiisalu SDCG-imi nakorsiarsimasut
amerlassusiat tabelimi tulluuttumi takutinneqarput.

TABELI 1: NAPPARSIMASUT NAPPATAAT MALILLUGIT AGGUATAARNEQARNERAT AAMMA SDCG-IMUT NAKORSIARNERIT SUUSSUSII					
Napparsimasut amerlassusiat – Nuna tamakkerlugu	2025	2024	2023	2022	2021
Diabetesi	2.164	2.111	2.019	1.868	1.793
Aap naqitsinera qaffassissoq	6.594	6.161	5.120	4.111	3.195
KOL-i	1.278	1.194	1.082	895	745
Inuunerissaavimmut nakorsiartut amerlassusiat*	2025	2024	2023	2022	2021
Nuna tamakkerlugu	22.495	21.420	20.569	16.068	16.247
SDCG-i	10.272	9.618	9.029	7.309	7.239
SDCG-imut nakorsiarnert amerlassusiat**	2025	2024	2023	2022	2021
Takkulluni	4.221	4.051	4.999	3.614	2.411
Oqarasuaatikkut	3.693	3.318	3.212	3.364	4.052
Mailikkut	2.260	1.878	1.135	1.075	---
Video-kkut	1.184	890	137	55	34
Allaffissorneq (Taakkunannga nakkutilliineq)	5.019 (3.391)	3.213 (2.569)	2.395 (1432)	1.317 (---)	2.043 (---)
Katillugit*** (nalunaarsuineq)	16.980	14.151	12.336	9.660	7.976

*nakorsiarneq, inooriaatsimut tabeli immersorneqarsimasooq

**isinik- aamma isikkanik misissuinerit ilanngunneqanngillat

*** katinnera tamarmik katinnerannit angineruvoq, suussutsip nalunaarsorneqarnerata 100%-imit annikinnerunera pissutigalugu

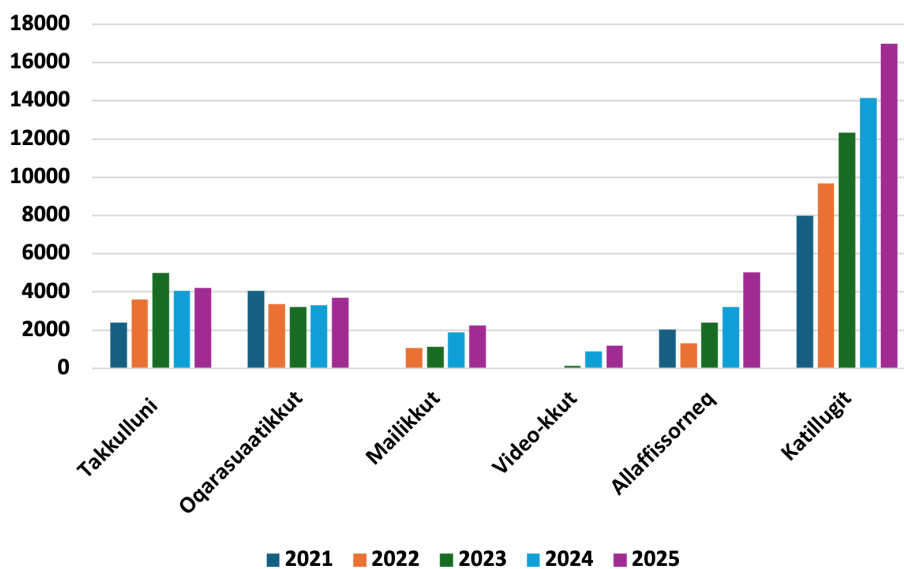

Tabelimi takuneqarsinnaasutut napparsimasut diabeteseqartutut, aap naqitsineranik qaffasissumik atugaqartutut aamma KOL-eqartutut paasineqartut naatsorsuutigineqareersutut amerlassusiat sulii qaffakkiartorpoq. Ilutigitillugu 2021-miit 2025-mut suliaqarnerit katinnerat annertuumik qaffariaateqartoq takuneqarsinnaavoq.

SDCG-mi suliaqarnerit assigiinngitsut aamma nakorsiartitsinerit suussusiisa assigiinngitsut amerlassusiat ukiuni tallimani ineriartorsimanerat takussutissiami tulluuttumi takutinneqarput.

Suliat katinnerat ataatsimut isigalugit 2021-miit 2025-mut qaffariaateqarsimasooq takussutissiami takuneqarsinnaavoq – pingaartumik telemedicini atorlugu nakorsiartitsinerit malunnaateqarlutik, taakkununga ilanngullugit video-, maili- aamma nakkutilliilluni nakorsiartitsinerit. Ornigullunili nakorsiarnerit 2023-miit 2025-mut appariaateqarput – telemedicinip annertunerusumik atorneqalernerata kingunerigunagaanik.

Figuri 1: SDCG-mi sammisat ineriartortinnerat 2021-miit 2025-mut.

SAMMISAQ: "Illumi ataatsimi"

Marit Eika Jørgensen, suliffeqarfimmi katsorsaanikkut suliassaqarfiup iluani pisortaq, narkorsaaneq, Professori dr. med

Illu nutaaq naammassineqarpoq, aammalu ulloq 1. septembari 2025 atorineqalerluni. Illumik nutaaliamik kusanarluinnartumik sanaartorneq iluatsippoq, kalaallit illulioriaasiaat erseqqissumik ersersinneqarlunilu ingerlateqqinneqarluni.

Illup iluata pisatalersorneqarnera napparsimasuutitta isumassar-siaannit aallaaveqarput. Atuisunik peqataatsiniitsinni ataatsimiinnerni Kalaallit Nunaanni pinngortitaq toqqissisimaffigalugulu iluarusun-nermik misigiffigisarisik napparsimasut oqaluttuari-vaat. Taamaattumik pisatalersorneqarnerani Kalaallit Nunaanni pinngortitaq, taassuma qalipaatai aamma ukiut nikerarneri pingaarutilittut qitiutinneqarput.

Inini nakorsiartitsisarfiusuni immikkut iliuuseqarluta napparsimasut aamma qanigisaat aallaavigalugit init pisatalersorniarsimavagut. Immikkut nerrivik aamma skærmi, napparsimasut aamma qanigisaasut malin-naanerminnut atorsinnaasaat, assersuutissat ilagivaat. Init nakorsiartitsisarfiit qalipaataat Kalaallit Nunaata aasaanerani aallaaveqarput, utaqqisarfiit ataasiakkaat ukiup nikerarnerisa sinnerinik aallaaveqarlutik.

Pisattaniq tunniussineq aamma ikkussuineq pilersaarut malillugu sap. ak. 35-mi ingerlanneqarpoq. Unammil-ligassaq pingaarnerpaaq tassaasimavoq – aamma tassaavoq – pisattat ilaasa kingusinaarnerat. Kisianni pisattat ingerlaavartumik tiguserpavut, aammalu inissik-kiartuinnarluta.

Illumut eqqumiitsuliat piffissami aggersumi ikkusuun-neqassapput. Eqqumiitsuliat pingasut, eqqumiitsulia-nut nakkutilliisumit Arnajaraq Støvlbækimit siunnersuu-tigineqartut tunngavigalugit, toqqarneqarput: ilaatigut Peter "Kujooq" Kristiansenimit suliaq, savimineq ator-lugu ammassannik mikisunik sanaaq, ilaatigut Kristine Spore Kreutzmannimit suliat, uillunik qiperukkanik ilusi-lersukkat, aamma ilaatigut Inuuteq Storchimit assilisat, Qaanaami ulluinnarni inuunermut tunngassuteqartut.

Illup titartarneqarnermigut uummaarissup aamma inuu-nermut aamma aalanissamut kajumissuseqalersitsisup pilersinneqarnissaa aallaappaataaniilli kissaataavoq. Eqqarsaatigineqartut illup silataanut ingerlateqqinne-qarput, tassani Kalaallit Nunaatut ilusilimmik naangisar-tarfiliortoqarlunilu street-basketbane-liortoqarpoq. Street-basketbane sammisassaqtitsisarfiissatut eqqar-saatigineqarpoq, sammisassaqtitsinernut assigiinngit-sorpassuarnut atorineqarsinnaasoq, assersuutigalugu napparsimasut iligiikkaarlutik sungiusarnerannut, street-baskettimut, kalattut arsaannermut, qitinnermut, kulturikkut sammisaqarnermut, ataatsimoorluni kissas-sernermut-/aallartinnermut, imaluunniit arpalluni aaq-qissuussinerni apuuffissatut, kiisalu ataatsimoorluni peqatigiinnernut aamma uninngaarnernut. Street-basketbane-p avataatungaanut betonelementinik, iluliusatut ilusilersukkanik, ilioraasoqassaaq. Street-ba-sketbane-tarpiaa nunarsuaq tamakkerlugu street-ba-sketbane-t isumassarsiorfigalugit qalipanneqassaaq. Bane-p ilusilersorneqarnertavia Bibi Chemnitzip sulia-rissavaa, taannalu aasamut suliarineqassaaq.

Avatangiisivut nutaat taakku qujamasuutigisorujussuua-gut. Illu kusanarluinnarlunilu atorussianik pitsaasunik suliaavoq, ullut tamarluinnaasa nuannaarutaasumik. Aamma sulisut tamarmik sumiiffimmi ataatsimi ataatsi-muulernerat nuannaarutaasorujussuuvuq.

SAMMISAQ: Insulinimut pumpe-mik katsorsaaneq 2025-miit suliniutitut nutaatut

Jytte Lindskov Jacobsen, Immikkoortortami peqqissaasoq

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmut ulloq 21. februaari 2025 oqaluttuarisaanikkut ulluuvog pingaarutilik, tassani SDCG-i napparsimasunut Type 1-diabeteseqartunut insulinimut pumpe-mik neqerooruteqarsinnaanerinik akuersissummik tunineqarluni, tamannalu Kalaallit Nunaanni Type 1-diabeteseqarlutik napparsimasunut pisimasuuvog pingaarutilik.

Siullermeerutaasumik napparsimasut arfinillit Nuummi toqqarneqarput, taakku insulinimut pumpe-mik neqeroorfigineqarlutik.

Piareersarnermut, aamma SSCG-imi peqqinnissakkut suliassaqrarfiup iluani sulisunik aamma napparsimasunik Type 1-diabeteseqartunik toqqarneqartunik pikkorisartitsinermut tunngatillugu Steno Diabetes Center Copenhagenimi (SDCC-imi) suleqatit piginnaasaqarlutartut aamma Medtronic-ip, suliffeqarfiup insulinpumpe-nik pissarsiffigineqartup, suleqatigineqarsinnaasimanerat SDCG-imit nuannaarutigineqarpoq.

Napparsimasut Type 1-diabeteseqartut ataatsimoorutaat tassaavog timip insulinik pilersuiunnaarsimanagera. Inuk insulin eqarnani uummasinnaanngilaq. Taamaattumik nammineerluni timimut insulinilersuinissaq pisariaqarpoq.

Maannamut Kalaallit Nunaanni Type 1-diabeteseqartut tamarmik uumaannarsinnaajumallutik kapuummik pen-insulinimik ullut tamarluinnaasa ullormut arlaleriarlutik imminnut kapisariaqartarput. Pen-insulinimik katsorsaaneq insulininik assigiinngitsunik marlunnik ilaqarpoq: tunngaviummik insulinini, nal. ak. 24-t ingerlaneranni kigaatsunngumik insulinimik tunioraasoq, aamma nerinissamut insulinini, nerinissaq sioqqullugu

kapuutigineqartussaq; nalinnginnaasumik ullaakkorsiorinissamut, ulloqqeqqasiornissamut aamma unnukkorsiorinissamut. Tamatuma saniatigut "tamulukkaanni" imaluunniit pingaarnertut nerinissat pingasut saniatigut nerigaanni insulinimik immiut kapisoqartussaavoq.

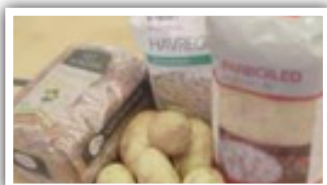
Type 1-diabeteseqartut tamarmik aap sukkuamik uuttortaammik/maluginiummik, ulluni 14-ini ingerlaannartumik tallimi ikkusimatinneqartartumik, atugaqarnissaminnik ukiuni arlaqalersuni neqeroorfigineqartarput. Taanna unnuami aamma ullukut aap sukkuata qaffasissusianik takutitsisarpoq, aamma taamaattumik maluginiut ikorsiullugu napparsimasut kapuut atorlugu insulinini qanoq angitigisoq timiminnut atussanerlugu aalajangernissartik sioqqullugu insulinimik pisariaqartitsineq nalilersorsinnaasarlugu. Type 1-diabeteseqartut suliaavog sakkortooq. Aappit sukkoqassusia ullut tamarluinnaasa ullormut arlaleriarlutik nakkutigissavat, aammalu insulinini qanoq angitigisoq kapuut atorlugu timinnut ingerlateqqissanerlugu isummerfigalugu. Ullut tamarluinnaasa, ulloq unnuarluni, sapaatip akunnerata ulluini tamani, ukioq naallugu – aamma inuunerpit sinnera tamaat.

Insulinimut pumpe atortuuvog mikisunnguaq, timimut insulinimik ulloq unnuarluni pilersuisartoq. Insulinpumpe maluginiummik atortoqarluni atorsinnaavog, taannalu timimi atasarpoq, aammalu aap sukkoqassusia ingerlaavartumik ulloq unnuarluni uuttortarlugu. Pumpe aamma maluginiut imminnut suleqatigiipput, aammalu namminerluinnangajak insulinimik timimut pisariaqartinneqartutut annertussilimmik tunioraasarluni.

Napparsimasumut pingaaruteqarnerpaaq tassaavoq nerisassap nerinnginnerani kulhydratinik qanoq akoqartiginera nalilersussallugu/missiliussallugu.

Napparsimasup nerisassat nerineqartussat takussavai, nerisassallu qanoq kulhydrateqartiginersut (sukkut aap sukkuanut sunniuteqartartut) nalilersorlugu, taannalu pumpe-mut, insulinimik tunioraasumut, allallugu.

Napparsimasut allat sisamat insulinimut pumpe-mik ikkussiffigineqarnissaminnik septembarip qaammataani neqeroorfigineqarput, taakkunannga ataaseq Nuup avataani najugaqarluni.

Insulinimut pumpe-t napparsimasunut Type 1-diabeteseqartunut aamma SDCG-imut allannguineramik

annertuumik nassataqarput. Napparsimasut aammik sukkoqassusianik nakkutilliinerat annertuumik pitsanngoriaateqarpoq, aammalu insulinimut pumpe-t atulernerisa kinguinnga napparsimasut aperineqartut arlaannaataluunniit pinngitsoorsinnaajunnaarsimallugu. Taamaattoq meeqqap ataatsip insulinimut pumpe-mik qaammatini arlariinni atuereermermi kingorna pen-imik katsorsaanermut uteqqinnissani toqqarpaa.

Tamanna napparsimasut nuannaarnerulerlutillu iluarisi-maarininnerulernerannik, kiisalu napparsimasut insulinimut pumpe-mik atuisut nakorsiartarnerisa ikileria-rujussuarnerannik SDCG-imu sulisunut kinguneqarpoq. Napparsimasut amerlanertigut namminneq imminnut isumagisinnaasarput, aamma Type 1-diabeteseqarner-tik nutaamik aamma ajornannginnerusumik inuuneqalernerminnik nassataqarnera malillugu namminneq katsorsarneqarnertik aqulluarterlugu.

Napparsimasunut Type 1-diabeteseqartunut Nuup avataani najugalinnut insulinimut pumpe-mik atuinis-samik neqerooruteqarlunilu ikkussuinissaq 2026-mi ingerlanneqassasoq pilersaarutaavoq.

Napparsimasumit insulinimut pumpe-mik atuisumit issuaaneq:

”

Uannut oqilisaataasorujussuuvoq. Aamma taanna insulini sivisuumik sunniuteqartartoq eqqarsaatigeqqittariaarukkakku, aammalu insulinimut pumpe kisiat eqqarsaatigalugu.

Aamma aama sukkoqassusia aalaakkaanerujussuanngorpoq.

”

SAMMISAQ: Inunnut KOL-eqartunut aamma diabeteseqartunut sungiusartitsineq

Maja Mølgaard Christensen, timimik sungiusaasoq aamma cand.scient.san

Kalaallit Nunaanni diabeteseqartunut aamma inooriaatsimut attuumassutilinnik allanik nappaateqartunut sungiusarnermik ataatsimoortumik aamma aqqis-suussamik neqerooruteqarnissaq siusinnerusukkut amigaataanikuvoq. Pisariaqartitsineq tamanna naammassisaqarfigisinnajumallugu SDCG-i timimik sungiusaasumik ukiuni pingasuni suliniummi atorfeqartussamik 2025-p ukiaanerani atorfinitsitsivoq. Suliniummut siunertarineqartoq tassaavoq, napparsimasunut inooriaatsimut attuumassutilinnik nappaatilinnut katsorsaanerup ilaatut sungiusarnermik nuna tamakkerlugu neqerooruteqarnissamik ineriartortitsinissaq, pilersitsinissaq aamma siammarterinissaq. Sungiusar-nissamut neqeroorutit napparsimasut inuunerisa pitsaassusiannik pitsaanerulersitsinissamut tapertaallutillu taakku ataatsimoortumik katsorsarneqarnerinut iluaqutaassapput.

Suliniummi pingaarnertut qitiutinneqartoq tassaavoq, ornigulluni aamma online-kkut sungiusar-nissamik neqeroorutit ineriartortitsinillu atuutilersitsinissaq, taamaaliornikkut amerlanerpaat – sumiluunniit najugaqaraluarunik – atuisinnaaniassammata. Ilutigisaanik napparsimasunik ilinniartitsinermut atorussanik ineriartortitsinermik, kiisalu peqqinnissaqarfimmi sulisut akornanni ilisimasanik ingerlatitseqqinnernik aamma piginnaasanik ineriartortitsinernik suliaqartoqarpoq. Suliniummi immikkoortoq pingaarutit tassaavoq, sungiusar-nissamut neqeroorutit kalaallit atugaannut aamma pisariaqartitaannut naleqqussarneqarnissaat.

SDCG-imi timimik sungiusaasoq Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfiup aqqissuussaananut pioreersu-mut ilaavoq, aammalu DIH-mi Terapiafdelingimik suleqateqarluni. Suleqatigiinnermi sungiusar-nissamut neqeroorutit kiisalu sungiusarnermut isumalluutit ataatsimoortunik pitsaanerpaamik atorluanaissap akornanni sunniivigeqatigiinnissaq qulakkeerneqassaaq.

Napparsimasut, sungiusartarnissamik neqeroorfigineqartut, tassaapput type 2-diabeteseqarlutik nutaamik paasineqartut, kiisalu sakkortuumik KOL-eqartut. Napparsimasut nakorsamut- imaluunniit peqqissaasumut nakorsiarnerninni timimik sungiusaasumit nalilersorneqarnissaminut innersuunneqarsinnaapput.

ORNIGULLUTIK TAKKUTTUNUT NEQEROORUTIT

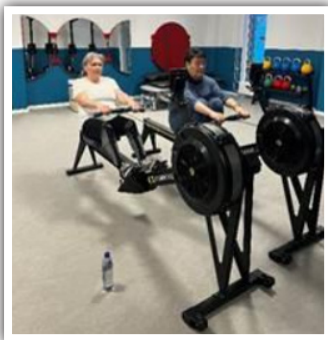
SDCG-ip illutaani nutaami sungiusartarfeqarfim-mik pilersitsisoqarpoq, inimik sungiusartar-fim-mik atisalersortarfim-mik ilalimmik. Atortulersuutit ineriartortitsineq suliniutip aallartinnerani siullermi annertuumik sallitinnegarpoq, aammalu atorussanik ingerlaavartumik pisiortortoqarluni, aamma avatangiisit sullinneqartussatut siunnerfigineqartut sungiusar-nissamik neqeroorfigisinnaanissaannut naleqqussagaallutik.

Napparsimasut siulliit ataasiakkaarlutit 2026-mi januaarimi nalilersorneqarput, tamatumalu kingorna sungiusartartoqatigiit siulliit qulit angullugit peqataasortallit aallartitinnegarlutik. Sungiusar-neq sapaatit akuneranut ikinnerpaamik marloriarluni ingerlanneqartarpoq, aammalu sapaatit akunneri aqqaneq-marluk tikilugit amerlassusilinnik pinerit tamaasa minutsinik 60-inik siviussusilinnik ingerlanneqartarlutik. Sungiusartartoqatigiit allanngorarsinnaasumik aqqissuussaapput, taamaaliornikkut peqataasut nutaat ingerlaavartumik aallartittarsinnaaniassammata. Tamanna katsorsarneqarnerup ingerlaavartuunissaanik periarfissaqalersitsivoq, peqataasut ataatsimoorfimmu peqataallutik, aamma misilittakkanik paarlaasseqatigiissinnaallutik – qaqugukkulluunniit aallartissimagaluarunik.

Sungiusartartoqatigiit suliniummi sullinneqartussatut siunnerfigineqartut iluini assigiinngitsunik nappaatillinnut katitigaapput, ataatsimoorluni sungiusar-neq inuit anigorneqarsinnaanngitsumik nappaatillit akornanni katsorsarneqarnermut ikiuutitut kajumissutsimut, misilittakkanik paarlaasseqatiginermut aamma ataatsimoornermut nakussassaataasutut nalilernegarmat.

ONLINE-KKUT NEQEROORUTIT

Online-kkut sungiusarnermik neqeroorut sulit ineriartortinneqarpoq, aamma suliniutip ingerlanneqarnerani killiffinni tulluuttuni misilerarneqarlunilu atuutilersin-negassalluni. Neqeroorutit taakku siunnerfilinnik ineriartortinneqarnerannik maannakkut suliaqartoqarpoq. Digitalimik aqqiissutit qitiutillugit sammeneqarput, taakku Kalaallit Nunaat tamakkerlugu napparsimasut anguneqarsinnaanissaanik periarfissaqalersitsimmata.

Ineriartorneq telemedicinip iluani misilittakkat aamma piginnaasat pioreersut aallaavigalugit ingerlavoq.

Ilutigillugu napparsimasunut digitalimik neqerorutini atuisinnaangitsunut allatut iliorluni aqqiissutissanik suliaqartoqarpoq, taamaaliornikkut sungiusarnermut ilitersuineq sapinngisamik nuna tamakkerlugu pissarsiarineqarsinnaasunngortinneqarniassammat.

SAMMISAQ: Napparsimasunik ilinniartitsineq

Freja Kjær Hansen, Napparsimasunik ilinniartitsinermi suliniummik aqutsisoq, Peqqissaasoq aamma cand.scient.san.publ

Napparsimasunik ilinniartitsineq suliniutinik inuit anigorneqarsinnaangitsunik nappaatillit aamma taakku qanigisaasa nappaammik, katsorsaanermik aamma ulluinnarni inuunermik paasinninnissaannut ikorfartuutaasunik, kiisalu imminut isumassornerup nakussarnissaanik aamma namminneq katsorsarneqarnerminnut peqataanissaanik ilaqarpoq. Kalaallinut atatillugu napparsimasunik ilinniartitsinerup kulturikkut naleqqussarneqarsimanissaa, oqaatsitigut aporfeqannginnissaa aamma ulluinnarni inuunermi aamma sumiiffinni atukkanit aallaaveqarnissaa immikkut pisariaqartinneqarpoq. SDCG-ip atuisut suleqatigalugit napparsimasunut ilinniartitsineri atortussanik nutaaniq ineriartortitsineq 2025-mi immikkut aallussiffigiva. Atuisut tassaapput inuit anigorneqarsinnaangitsunik nappaatillit, taakku qanigisaat aamma peqqinnissaqarfimmi suliaassarfiup iluani suliallit.

NAPPARSIMASUNIK ILINNIARTITSINERMUT INERIARTORTITSILLUNI MALITASSAMIK PILERSITSINEQ

SDCG-ip ukiuni pingasuni ineriartortitsilluni suliaq 2025-mi aallartippaa, ineriartortitsineri, atuutilersitineri aamma inunnut diabeteseqartunut, KOL-eqartunut imaluunniit aap naqitsineranik qaffasissumik atuqartunut kiisalu taakku qanigisaannut napparsimasunut ilinniartitsineri atortussanik nalilersuinissamik aallussiffiusoq. Siunertarineqartoq tassaavoq sulianik kulturikkut naleqqussakkanik ineriartortitsinissaq, nappaatinik paasinninnissamik, imminut isumaginissamik aamma anigorneqarsinnaangitsunik nappaateqarluni

ulluinnarni inuunermut ikiuutaasussamik, ilutigitillugulu napparsimasut aamma peqqinnissaqarfimmi sulisut akornanni attaveqatigiinneq nakussassarlugu.

Ineriartortitsilluni suliaq SDCG-imi ph.d.-nngorniutigalugu suliniut aallartinneqartoq aallaavigalugu aallartinneqarpoq, tassani inuit anigorneqarsinnaangitsumik nappaatillit taakkulu qanigisaasa napparsimasunik ilinniartitsineri, peqqinnissakkut piginnaasanut aamma imminut isumassornissamik ikiorneqarnissamut atatilugulu sunik pisariaqartitsinersut misissorneqarsimalluni. Ilisimasaq taanna suliami aallunneqartunut, imarisaanut aamma annertussusissaannik toqqaanermut qitiusumik tunngavigineqarpoq.

Suliaq nikerartumik ineriartortitsinertut aqqiissuussavoq, imarisaq aamma taakku annertussusiat misilittakkat aamma atuisunit utertitsiffigininnerit tunngavigalugit ingerlaavartumik nalimassarneqarsinnaallutik. Suliniummut aqutsisumik, ineriartortitsineri sulinerup ataqatigiissarnissaanik aamma napparsimasut, peqqinnissaqarfimmi sulisut aamma suliaqartut allat akornanni suleqatigiinnissamik akisussaaffilimmik 2025-mi aggustimi atorfinitsitsisoqarpoq.

ILINNIARTITSINERMUT ATORTUSSANIK TAKUTITASSIANIK AAMMA DIGITALIMIK INERIARTORTITSINEQ

Suliamut atatillugu video-nik arlalinnik, napparsimasunut aamma taakku qanigisaannut, kiisalu innuttaasunut siammasissumik siunnerfilinnik 2025-mi suliaqartoqarpoq. Video-t ilaatigut KOL-eqarluni inuunermut,

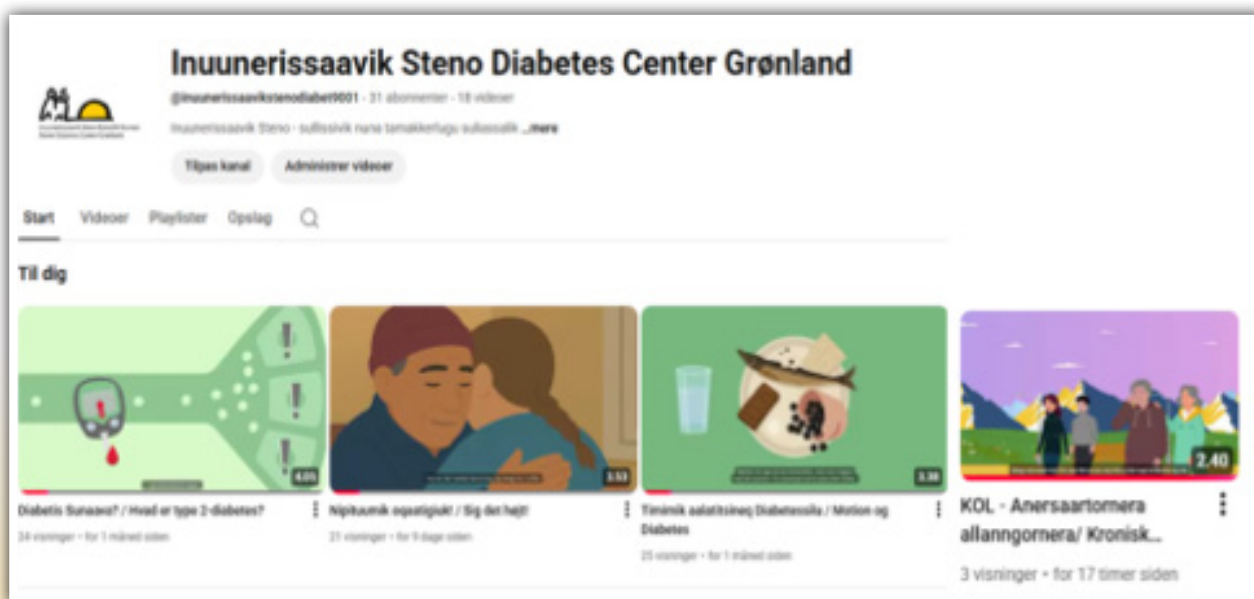
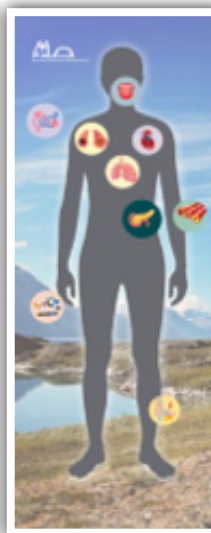
diabetesip suuneranut, timigissarnermut aamma diabetesimut tunngassuteqarput, kiisalu video ataaseq nappaatip oqaluuserinissaanut aamma nipituumik oqaatiginissaanut tunngassuteqarluni. Video-t ilisarineqarsinnaasuunissaat, ulluinnarni inuunermut qanittuunissaat aamma oqaatsit eqqartuuserpalaartuunngitsut, aamma oqaloqatigiinnermut isumaliutiginninnissamullu iluaqutaasinnaasut qitiutillugit ineriartortinneqarput.

Tamatuma saniatigut peqqinnissakkut aaqqiissutit digitaliusut atorineqarnerat pillugit video-liortoqarpoq, tassunga ilanngullugit video ataaseq doktor.gl-ip atorineqarnera pillugu peqqinnissaqarfimmi sulisunut siunnerfik, kiisalu video-t marluk nakorsaatini inniminniissamut, piffissanik aggerfissanik taamaatitsinissamut aamma angerlarsimaffimmi uuttortakkanik nassitsinissamut tunngasut napparsimasunut siunnerfililit suliarineqarlutik. Video-t isummiusseriinnginnissamut sunniuteqarsinnaapput, inuiaqatigiit siammasissut aanigorneqarsinnaanngitsumik nappaateqarluni inuuneq pillugu aammattaaq paasissutissinneqarmata.

Aammattaaq inini nakorsartitsisarfinni atugassanik isiginnaassatut atortussanik ineriartortitsisoqarpoq, nakorsartitsinerni atorineqarsinnaasunik. Atortussat isiginnaagassianngorlugit ingerlatitseqqinnissamik, peqataatitsinissamik aamma ilikkariartornissamik aallussifiupput, aammalu immikkoortunik peqataanikkut atorineqarsinnaasunik magnetinik kulhydratinik, orsumik aamma taakku aap sukkuata aqunniisaanut pingaarutaannik assiliartaqarlutik. Aammattaaq nakorsartitsinerni atugassatut timi assillillugu magnetitalinnik timip pisataanik atortulersugaq ineriartortinneqarpoq, nappaatini assigiinngitsuni timi qanoq sunnerneqartarner-soq assiliartalersukkamik nassuiaanissamut ikiuutaasoq.

NAPPARSIMASUNIK ILINNIARTITSISARNERUP INERIARTORTINNEQARNERANI ATUISUNIK PEQATAATITSINEQ

Atuisunik peqataatitsineq napparsimasunik ilinniartitsinermut atortussat tamarmik 2025-mi ineriartortinneqarneranni qitiusumik tunngaviusimavoq. Napparsimasut, pingaarnertut SDCG-imi atuisut isummersoqatigiiffianneersut, video-nut isumassarsiat ineriartortinneqarnerannut aamma pitsaassusiisa qulakkeerneqarnerannut tapertaapput. Ilutigitillugu suliassaqarfiup iluani SDCG-ip peqqinnissakkut sullissisuinit ilisimasallit peqataatinneqarput, katsorsaanikkut suliagarnermi pitsaassusiat aamma atorsinnaassusiat qulakkeerniarlugit. Atuisut isiginninnerisa aamma suliassaqarfiup iluani ilisimasat akornanni sunniivigeqatigiinneq atortussanik tulluurtunik, kulturimut naleqqussakkanik aamma sulinermut qanittunik ineriartortitsinermut pingaaruteqarsimavoq.

SAMMISAQ: Peqqissutsimik siuarsaaneq aamma KOL-erinarsoqatigiit

Marit Eika Jørgensen, suliffeqarfimmi katsorsaanikkut suliasaqaarfiup iluani pisortaq, narkorsaaneq, Professori dr. med

Erinarsornikkut puaginneqalersoqartarpa? Naamik, kisianni erinarsorneq puaat sulinerannik, anersaartuutit nukiinik nakussassaanermik aamma itinerusumik anersaartortarnerup siuarsarnissaanik pitsanngoriartitsisartoq ilisimatusarnerup takutinnikuuaa. SDCG-imi KOL-erinarsoqatigiit 2025-mi apriliimi pilersinneqarput, Pipaluk Lynge Berthelsen aamma Hansinnguaq Lennert aqutsisorlugit. Erinarsoqatigiit ilaasortanik qulit 25-llu akornanni amerlassusilinnik inuttaqarpoq, aammalu SDCG-ip illutaani marlunngornerit tamaasa erinarsortarlutik. Erinarsoqatigiinni misileraanerit erinarsornernik anersaartornermut nakussassaataasunik aamma anersaartornerup aqunnissaanik, aamma ataatsimoorfimmi nunannersumi nipilersukkanik nuannersunik erinarsor-

nissamik aallussiffiusarput. Erinarsoqatigiit SDCG-ip illutaata nutaap 2025-mi 1. oktobari atoqqaartinneqarnerani, aamma NunaMed 2025-p naggaserneqarnera malunnartinniarlugu ataatsimeersuarnermi peqataasunut 500-ngajannut erinarsorlutik aliikkusersuipput. Ilaasortanik nutaanik erinarsorusullutillu puaat sulinerannik pitsaanerulersitserusuttunik ingerlaavartumik ilanngutitsisoqartarpoq.

Suliffeqarfiup atoqqaartinneqarneranit video-liaq takuuk. Taanna 2026-mi januaarimi 250.000-riarlugu takuneqareersimavoq: [Greenland COPD choir.mp4 - Skyfish](#)

SAMMISAQ: Telemedicini

Tuperna Davidsen, peqqissaasoq, telemedicinimik suliniummut aqutsisoq aamma Michael Lyng Pedersen, nakorsaq immikkut ilisimasalik, Professori dr. med

TELEMEDICINI

Telemedicinip qanoq isumaqarnera amerlasuunut paasiuminaassinnaasarpoq. Telemedicini peqqinnissakkut sullississutinik ungasianiit tunniussisinnanermik periarfissaqarnermut tunngassuteqarpoq, katsorsaaneq, siunnersuineq aamma malinnaaffiginninneq ornigulluni takkunnissamut taarsiullugu digitalimik aqqiissutit aqutugalugit pisarluni.

Ukiuni siuliini SDCG-ip tungaaninngaanniit nunami maani nunaqarfiit amerlanerpaartaannut telemedicinimut atortunik nutaajunerusunik nassiusuineq anner-tuumik suliarineqarnikuuvoq. Suliniut taanna ingerla-teqqinneqarpoq, aammalu 2025-mi annertusineqarluni. Ukiup ingerlanerani Tunumut tikeraartoqarpoq, nunap ilaani tassani telemedicinimik suliaqarnerup nakussassarneqarnissaa aallunneqarluni. Katillugit nunaqarfiit pingasut tikeraarneqarput, nunaqarfinni sulisut najorlugit atortut pioreersut atornissaannik ilit-sersuinissaq siunertaralugu.

Tamatuma saniatigut napparsimasut aamma sulisut tablettip, Puisa ikkuteerelugu tunniunneqartup, atornissaanik ilinniartinneqarput. Tamanna innuttaasunut angerlarsimaffimminni internetteqanngitsunut, aamma nunap ilaani avinngarusimanerusuni najugalinnut, Puisap iserfiginissaanik periarfissaqalersitsillunilu peqqinnissaqarfimmi suliaasaqarfimmi sulialimmut attaveqarsinnaalersitsivoq. Suliniut napparsimasut, anigorneqarsinnaanngitsumik nappaatillit, peqqinnissaqarfimmit sullississutinut ungasillutik najugallit, ulluinnarni inuunermi toqqissisimanerunissaanut tapertaavoq.

Telemedicini NuNamed-ataatsimeersuarnermi Nuummi 2025-p ukiaanerani pisumi paasissutissiissutigineqarpoq, Kalaallit Nunaanni nunaqarfinni nakorsartitsiner-ni nappaatip suussusersineqarnissaannut atortut atorneqarnerat pillugit saqqummiisoqarluni.

PUISAMIK SAQQUMMIUSSINEQ

Puisa, SDCG-ip video-kkut nakorsartitsiner-mut app-ia immikkoortortaqaarfiit akornanni allanngortumik an-nertussusilimmik atorneqarpoq. Ilutigitillugu sinerissa-mi atugaaneruleriartornera takuneqarpoq.

SDCG-imi nakorsartitsinerit 70 %-ii telemedicini ator-lugu nakorsartitsinerupput, aamma nakorsartitsinerit tamarmik 40 %-ii telemedicini atorlugu attaveqaqati-geeriaatsinik nutaanik pingasunik ilaqarput: maili, video aamma nakkutilliineq.

Puisap peqqinnissaqarfimmut aamma Kalaallit Nunaat tamakkerlugu innuttaasunut saqqummiunneqarnera-nut isumalluutinik annertuunik 2025-mi atuisoqarpoq. Puisa pillugu tv-kkut paasisitsiniaaneq naammassillugu suliarineqarpoq, aammalu aasap ingerlanerani sapaatit akunnerinik arfineq-pingasunik sivirususilimmik KNR TV-kkut takutinneqarluni. Tamatuma saniatigut Puisa pillugu paasissutissanik itisiliinnermut, aamma aqqiis-sutip innuttaasunit qanoq atorneqarsinnaanera pillugu ingerlatitseqqinnermut KNR Radio atorneqarpoq.

Puisa-nittartagaq nutarterneqarlunilu atuisussanut piuminarsarneqarpoq, kalaallisullu oqaatsit atorlugit imarisai naleqqussarneqarlutik.

DOKTOR.GL

www.doktor.gl ingerlaavartumik pitsaanngorsaaffigine-qarpoq. Maanna sinerissami innuttaasut angerlarsima-fimminni aap naqitsineranik uuttortaanernik digitali aqutugalugu nalunaaruteqarsinnaalerput, tamannalu SDCG-ip nakorsartitsisarfiinut ajornannginnerusumik aamma toqqaannarnerusumik attaveqarsinnaanermik pilersitsiffiuvoq.

Tamatuma saniatigut KOL-imik napparsimasunut atu-gassiaq CAT-score-immersugassaq, kiisalu astmascore-immersugassaq ilanngunneqarput, taakku aqqiissuusaanerusumik aamma tulluarnerusumik malinnaaffigin-ninnissamut iluaqutaassallutik.

SAMMISAQ: Kalaallit Nunaanni pualavallaarnermut tunngasumik ilisimatusarneq

Helene Nielsen, cand.scient.san.publ, ph.d.-nngorniarluni ilinniartooq

PUALAVALLAARNEQ SUNAANA?

Pualavallaarneq assigiinngitsorpassuarnik pissuteqartumik pilersinnaavoq. Ilaatigut nerisanut, timimik aalatitsisarnermut, sinittarnermut, sulinikkut inuuneqarnermut aamma atugarissaarnermut attuumassuteqarsinnaalluni. Timikkut sananeqaativut avatangiisivullu aamma sunniuteqarsinnaapput. Taamaattumik pualavallaarneq inuttut ataasiakkaatut taamaallaat ajornartorsiutaanngilaq, aammali inuiaqatigiit ineriartornerannut aamma inuuniarnikkut atukkanut attuumassuteqarluni.

PUALAVALLAARUJUSSUARNEQ SOOQ AJORNARTORSIUTAAVA?

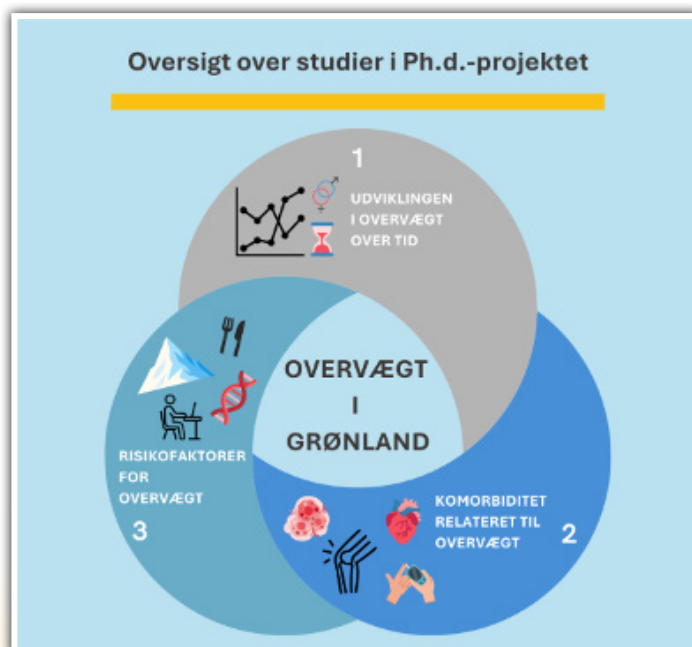
Pualavallaarujussuarneq peqqissutsimut kingunerluuteqartitsinnaavoq, pualavallaarneq soorlu type 2-diabetesimik nappaateqalernissap, uummatikkut nappaateqalernissap, aap naqitsineranik qaffasissumik atugaqalernissap, kiisalu naggussatigut aamma aalanikkut ajornartorsiuteqalernissap aarlerinaataanik annertunerulersitsisarmat. Tamatuma saniatigut pualavallaarneq inuunerup pitsaassusianut sunniuteqarsinnaavoq, ulluinnaallu anigorniarnissaannut ajornakusoornerulersitsinnaalluni. Pualavallaarneq Kalaallit Nunaanni ullumikkut inuiaqatigiit peqqissusianni unammilligassat annertunerpaat ilaattut naatsorsuutigineqarpoq, amerlialuttuinnartut pualavallaarnermik atugaqarnerat pissutigalugu, tamannalu inunnut ataasiakkaanut aamma inuiaqatigiinnut kinguneqarpoq.

KALAALLIT NUNAANNI INERSIMASUT AKORNANNI PUALAVALLAARNERMUT TUNNGASUMIK ILISIMATUSAATIGALUGU SULINIUT

Suliniut Kalaallit Nunaanni innuttaasut peqqissusiannik misissuisarnernit, aamma peqqinnissamut tunngasutigut nalunaarsuiffinit paasissutissanit tunngaveqarpoq.

Ilisimatusarneq misissuinernik pingasunik ilaqarpoq:

1. Misissuinermit siullermi siunertarinqartoq tassavoq, inuiaqatigiinni inuit ataatsimoortut assigiinngitsut akornanni pualavallaarujussuarneq piffissap sivilisunerup ingerlanerani qanoq ineriartorsimarnersoq misissussallugu.
2. Misissuinerit aappaanni pualavallaarujussualernissamut aarlerinaatit suut annertunerulersitsisarnersut, aamma pissutaasut taakku piffissap sivilisunerup ingerlanerani qanoq allannguuteqarsimanersut misissorneqassapput.
3. Misissuinerit pingajuanni pualavallaarnermut attuumassutilimmik inuit ataatsikkut arlalinnik nappaateqartarnerat misissuiffigineqassaaq. Misissuinerit taakkunannga inerniliussat pualavallaarnerup inuiaqatigiinnut kalaallinut qanoq sunniuteqarnera pillugu ilisimasani nutaanik pilersitsissapput.

SAMMISAQ: Kalaallit Nunaanni diabetesimut aamma tuberkulose-mut tunngasunik ilisimatusarneq

Michael Mørch, nakorsaq

Tuberkulose-p diabetesimut ajoqutaasinnaanera ilisimaneqarpoq, aamma nappaatit taakku akornanni sunniivigeqatigiinneq Kalaallit Nunaanni ilisimassallugu immikkut pingaaruteqarpoq, nappaatit taakku marluk nappaatigineqartarnerat akulikitsuarsuarmik pisarluni. Diabetesip tuberkulose-mik tunillaassuuttartumik tunnillitsinnissamik annertunerulersitsisarneranut pissutaasut arlaqarput. Assersuutigalugu aap sukkua qaffasissuq tuberkulose-p bakteriasa amerliartornissaannut toqqaannartumik pitsaanerulersitsisarpoq, aamma timip tunillatsinnissamut illersuutaasa, aap akuisa qaortut, atuuffiisa annikillinerisigut aarlerinaat annertunerulersinneqartoq toqqaannangitsumik takuneqartarluni.

KALAALLIT NUNAANNI SIUSINNERUSUKKUT ILISIMASAT

Tuberkulose inuiaqatigiit kalaallit peqqissusiannut sivilisumik aamma pingaarutilimmik oqaluttuarisaanik-kut pingaaruteqarpoq. Tuberkulose-p nappaatigine-

qakulasarnerata kisitsisitigut amerlassusiat 1900-kkut ingerlaneranni nunarsuaq tamakkerlugu amerlanerpaat ilaanneeriarluni 1980-ikkut tungaannut annertuumik appariaateqarpoq. Nappaatigineqakulasarnera 1990-ikkunni qaffasissumut qaffariaateqaqqippoo, innuttaasut 100.000-ugaangata 100-t missaanniittarlutik, tamannalu ullumikkut annertunerusumik allannguuteqarsimanani.

Kalaallit Nunaanni diabetesip atugaanerata akulikissusia aamma allannguuteqarpoq, ineriartorneq ullumimut allannguuteqanngingajavissimariarluni innuttaasut inersimasut 7–16 %-ii ullumikkut eqqugaasimallutik.

Innuttaasut peqqissusiannik misissuinerit 1999-imeersut aamma 2005 - 2019-imeersut aallaavigalugit 2012-imi kalaallinit misissuinerup takutippaa inuit diabetes-qartut akornanni tuberkulose-qalernissap aarlerinaataa aqqaneq-marloriaat tikillugu annertunerulersimasoq. Misissuinerli paasissutissat annikitsuinnaanerannit sunnerneqarpoq, aammalu paasissutissat arlaqarnerusut

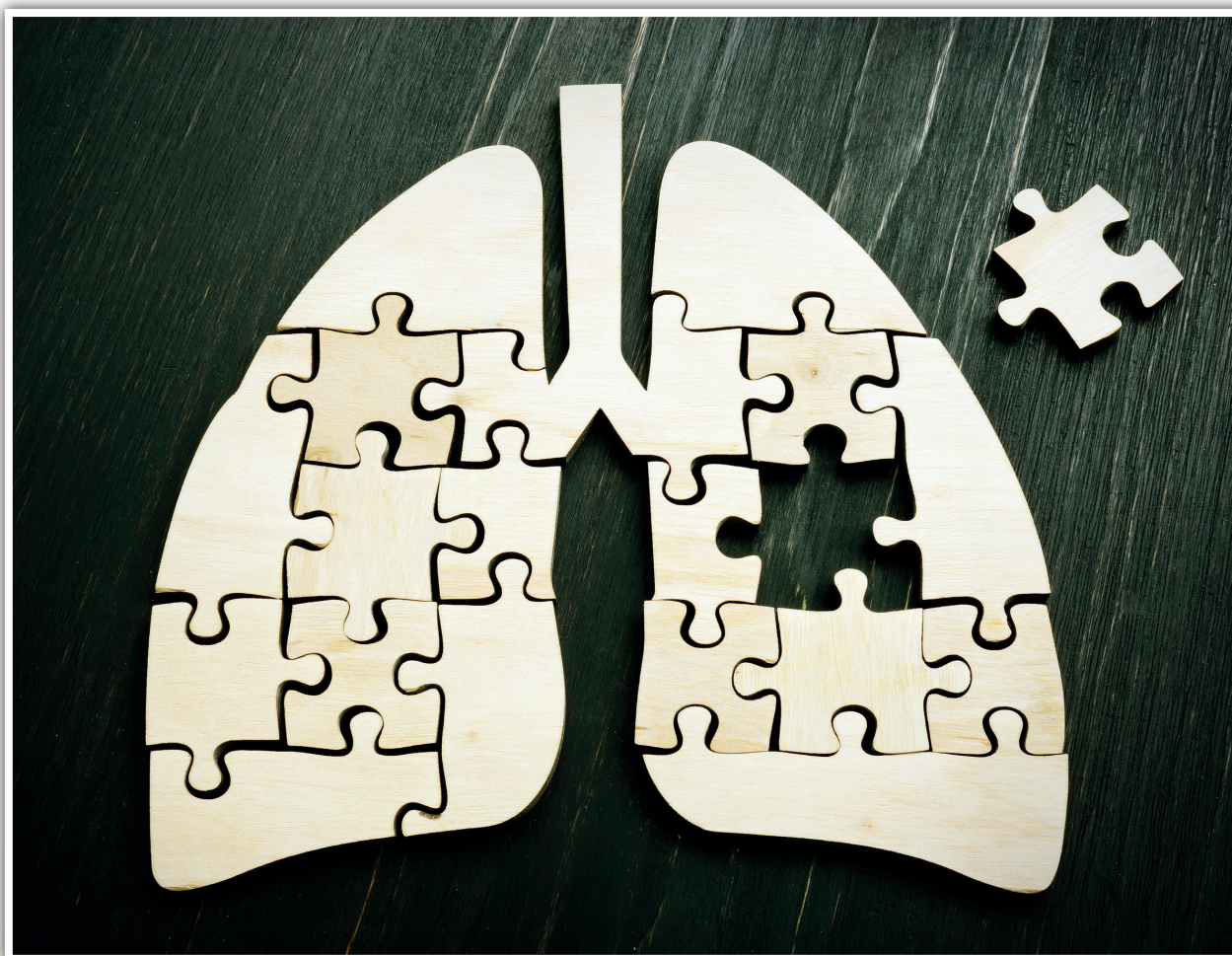

pissarsiarineqarsinnaangorpata malitseqartitsinissaq inassutigineqarluni. Tamatuma kingorna innuttaasut peqqissusiannik misissuinerit arlallit ingerlanneqar-nikuupput, aammalu taakkuninnga Kalaallit Nunaanni nuna tamakkerlugu tuberkulose-mut nalunaarsuiffim-mut ataqatigiissitsinikkut inuit diabeteseqartut aamma diabeteseqanngitsut akornanni tuberkulose-qalersin-naanerup aarlerinaataa 2025-mi misissoqqissaaqqip-parput.

Innuttaasut peqqissusiannik misissuinerit paasissutis-sat annertuut atorlugit diabetesi – aammalu aarlerinaa-tinut pissutaasutut unammillertaasut, soorlu pujortar-tarneq aamma oqippallaarneq pissutaanatik– tuber-kulose-qalernissap aarlerinaataanut sunniuteqartarner-soq misissorsinnaasimavarput.

ILISIMASAT NUTAAT

Misissueqqissaarneq nutaaq tunualiaqutaralugu inuit diabeteseqartut akornanni tuberkuloseqalernissap aarlerinaataani allannguuteqartoq paasivarput. Diabe-teseqarneq tuberkuloseqalernissap aarlerinaataanut siunnerusukkut annertuumik pissutaasarnikuuvoq, kisianni paasissutissat ukiunit kingullerneersut inuit diabeteseqartut akornanni tuberkuloseqalernissap aarlerinaataanik annertunerulersitsisumik takutitsin-ngillat. Allannguummut tassunga pissutaasoq misis-sueqqissaarneq tunngavigalugu erseqqissumik oqaati-gineqarsinnaanngilaq, kisianni diabeteseqarnerup paasineqareernerata kingorna peqqinnissakkut qanoq issutsip pitsaanerulersimanera aarlerinaammut sunniu-teqarsimasinnaavoq.

ID 187078391, © Designer491, | Dreamstime.com

UKUNANI NASSAARITIGUT:

Nittartagaq

YouTubemi kanali

**INUUNERISSAAVIK STENO KALAALLIT NUNAAT
STENO DIABETESCENTER GRØNLAND (SDCG)**

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik
Det Grønlandske Sundhedsvæsen

www.steno.gl

Facebook: www.facebook.com/InuunerissaavikSteno